

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 48.

ANULU XXIII.

Sabiiu in 19 Iuniu (1 Iuliu) 1875.

Telegrafulu ese de dóné ori pre septemana: Duminéa si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate cãtra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pre anu 7 fl. v. n. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celelalte pãrti ale Transilvaniei sã pentru provinciile din Monarchia pre unu ann 8 fl. iera pre o jumetate de ann 4 fl. v. n. Pentru princ. si tieri streine pre ann 12 1/2 ann 6 fl. Inseratele se platescu pentru intãi'a óra cu 7 cr. sirulu, pentru a dóu'a óra cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. n.

Invitare de prenumeratiune la

„Telegrafulu Romanu“

pre o jumetate de anu (Iuliu-Decembre) alu anului 1875. — Pretiulu abonamentulu pre 1/2 de anu e:

Pentru Sabiiu 3 fl. 50 cr. v. a.

Pentru Monarchi'a austro-ungurésca 4 fl. v. a.

Pentru Romani'a si strai-natate, 6 fl. v. a.

DD. abonanti sunt rugati a nu întârziã cu trimiteria prenumeratiunilor.

Adresele ne rugãmu a se scrie curatu, a se pune numai post'a ultima, dara nu câte dóue poste ultime, si in locu de epistole de prenumeratiune recomandãmu on. publ. avisurile postali, (**Posta-Utalvány.** — **Post-Anweisung.**) cá impreunate cu spese mai putiene si cá mai sigure pentru inaintarea baniloru de prenumeratiune la

Editor'a „Telegrafulu Romanu“ in Sabiiu.

Vien'a 22/6 1875.

X Dle Redactoru! Relativu la corespundintia publicata in diariulu, ce redigeti, Nr. 44 din 5/17 Iuniu, — venimu a dá urmatoriulu respunsu pre care subscrisu fiindu — sperãmu, ca lu veti publicã, dupa cum a-ti binevoitu a publicã acea corespundintia anonima. —

Ce atinge corespundintia anonima sub firm'a de „unu studentu român din Vien'a“, prin care se încerca a se detrage din valórea telegramei adresata conferintiei natiunale din Sabiiu din 23 Maiu a. c. — sustienendu-se ca acea telegrama aru fi fostu tramisa numai de „vr'o câti-va tehnici si medicinisti din Transilvani'a“, — subscrisii, in urm'a imputernicirii ce avemu, — venimu a declarã, ca suntemu in positiune de a documentã contrariulu si prin urmare ca acelei telegrama cu totu dreptulu i s'a datu subscrierea de „studentii romani din Vien'a.“ — Inse acést'a numai atunci ne simtimu obligati a o face, — cându vomu sci ca *anonimulu este studentu român din Vien'a*, — câci noi dupa cum cunóscemu caracterulu si onorabilitatea studentiloru vienesi, — *tare dubitãmu*, ca acelu anonimu aru fi unulu din mediloculu nostru, — séu déca totusi s'aru aflã vre-unu atare individu intre studentii din Vien'a, — atunci déca este omu de onóre si consciu despre asertiunile sele, — as-teptãmu ca va esi cu numele intregu la lumina, si-'si va aperiã cu vizirulu deschisu dreptulu ce si-lu tiene atacatu.

La din contra privimu intréga acea corespundintia anonima de o *manevra tendentiósa si reutaciósa*.*)

Dr. I. Popu,

din Bucerdea Vinósa sub póla muntiloru apuseni in Transilvani'a.

Med. Dr. I. Hosanu, N. Fagarasiani, stud. tech. din Dragusiu Tranni'a.

*) Puteti fi incredintiati ca anonimulu este studentu român in Vien'a si pre câtu lu cunóscemu demnu de tóta credintia, asiã încãtu nici acum nu ne vedemu motivati a crede contrariulu dela cele ce a scrisu R.

Regele Saxoniei, Albertu este alesu rectoru magnificentissimu pre viétia a Universitatiei din Lipsi'a. — Acést'a s'a facutu in 18 ale cur. de cãtra senatulu universitatiei. Ce e dreptu ca in dilele prime ale cur. regele a petrecutu aci mai multe dile, si a asistatu la prelegerile mai multoru profesori. — La 22 actualulu rectoru Dr. Baur si decanii celoru patru facultãti i-au inmanuatu diplom'a in palatulu din Pilmütz. — Rectorulu de pâna aci, va purtã titlulu de prorectoru. —

Óre cum se potrivește: Rectoru catolicu si universitate protestanta?

X Asupr'a sgomotulu despré o aliantia anglo-rusa, eata ce cetimu in l'Italie:

„Ori-ce s'aru dice, lig'a celoru trei imperati subsista inca, ceea ce este destulu de naturalu, câci ea nu s'aru puté rupe decãtu printr'unu adeveratu conflictu. Cele trei imperii suntu legate printr'o solidaritate care depinde mai putienu de vointia siefiloru loru, decãtu de necesitatea situatiunei loru, precum si de situatiunea generala. Pre câtu tempu lig'a va subsiste, nici o lovitura de tunu nu se va trage in Europ'a.

Rusi'a póte fara îndoiéla a intretiné relatiuni din cele mai escelente cu Engliter'a; se póte chiaru cá asupr'a cutãrei'a séu cutãrei'a cestiuni, sa mérga in mai buna întielegere cu cabinetulu din Londr'a decãtu cu celu din Vien'a séu din Berlinu. Dara trebuie o dispositiune singulara pentru visurile cele mai fantastice spre a supune-o liga anglo-rusa in loculu unei lige germano-austriaco-rusa. Intreit'a aliantia nu va fi sfarimata asiã de in graba, si guvernele cari aru regulã politic'a loru esterióra in vederea acestei eventualitati s'aru espune cu totulu la o aspra desteptare.

Este bine cá se strigãmu acést'a tare, pentru ca vedemu ivindu-se de pre acum ipotese si sperantie intemeriãte asupr'a acestei perspective inselatóre. Póte ca e unu avertismentu, venitu la tempu; fia cá elu sa nu fia cu totulu zadarnicu.“

Y Cetimu in „Le Nord“ dela 13 Iunie:

„Trebuie sa recunóscemu ca de câtu-va tempu guvernulu turcescu arata dispusetiuni conciliatóre. Elu avu oca-siunea cá s'o probeze intr'unu incidentu de curendu care se afla in legatúra cu etern'a revendicare a prerogativelor sele de suzeranitate. Era vorb'a de asta-data de o moneta serba de argintu ce circula in Bosni'a si in Erzegovin'a. Guvernulu Sultanulu fiindu incunoscintiatu des-re acestu faptu de guvernulu de Seraievo, se misca de ocamdata de acestu faptu, pre care lu considera cá o infractiune la drepturile sele. Ceea ce e curiosu, este cá invoca contr'a Serbiei esemplulu Romaniei care crediendu ca trebuie sa bata moneta de argintu, acum câti-va ani, intrase in negociãri, e adeveratu, cu inalt'a-Pórta, inse negligrase de a indepliní conditiunile ce acést'a pusese pentru adesiunea ei, intre altele punerea cifrei Inaltimei Sele cá semnu alu vasalitati pre fiacare din piesele numerarulu. Invocarea acestui precedentu, care póte fi proba si pentru si contr'a drepturilor de suzeranitate ale Portii, arata ca opositiunea acestei'a este de natura curatu formalista si ca, in urm'a

unei usióre concesioni, ea va cedã bucurosu in fondulu afacerii actuale. Este probabilu ca guvernulu serbescu se va întielege cu ea cerãndu la Constantinopole autorisatiunea de a face sa circule nóu'a moneta in provinciile turcesci Bosni'a si Erzegovin'a si acést'a cerere va fi de ajunsu in ochii ministriloru Sultanulu spre a salvã principiulu si a se inchide incidentulu, cu atãtu mai multu ca ei întielegu ca tocmãi acum cându scapa de cris'a parlamentara prin care trecu Serbi'a, aru fi o nedibacia a se creã dificultãti ministeriulu relativamente conservatoriu care se afla in capulu afaceriloru la Belgradu.“

X In camer'a dela Versailles a fostu discussiune mare asupr'a sistemulu de invetiamentu superioru si dreptulu de a conferí diplome séu grade universitare. Dóue idei erau in lupta: libertatea invetiamentulu superioru cu dreptulu pentru societãti particulare de a conferí grade universitare. Libertatea invetiamentulu superioru era sustienuta mai alesu de partid'a clericala, de óre-ce clericii si jesuitii au medilóce insemnate spre a fundã universitati si a pune mân'a pre educatiunea tinerimei. Cei ce sustienéu monopolulu statulu de a avé singuru universitati a fostu sustienutu de republicanii liberali si luminati cá d. Iules Simon; — si cu tóte acestea rezultatulu votulu a fostu cederea partisaniloru monopolulu statulu prin respingerea cu 46 voturi de majoritate a amendamentulu dlui Ferry, care sustiené a se mentiené statu quo in sistemulu invetiamentulu universitaru.

Acum remane a se specificã prin lege modulu participãrei facultãtiloru libere la dreptulu de a conferí diplome.

Gorciacoff si Bismark.

Cei doi cancelari, principele Gorciacoff si principele Bismark, pre cari intrevederea recenta a tiarulu Russiei si a imperatorulu Germaniei dela Berlinu i-a facutu din nou a se intãlni si a conferã, suntu negresitu figurele cele mai remarcabile a politiceii europene; dara, de-si numele loru ocupa unu locu mare in lume, incidentele principale ce au semnalatu carier'a lor si fazele diverse ce au traversatu suntu in genere putienu cunoscute la noi. Unu studiu remarcabilu pre care dlu Julianu Klaczko lu publicã in „Revue de Deux-Mondes“ indeplinesce acést'a lacuna. Lu dãmú aci in resumatu:

I.

Principele Gorciacoff.

Esitu dintr'o familia care dela 1200 numera sãnti in biserica orto-doxa, dara care nu se radica definitiv decãtu la midiloculu secolulu din urma prin casatori'a principelui Ivanu cu fiic'a bogatulu si infricosiatulu Suvarof, Alessandru Mihailovici Gorciacoff viitoriulu cancelariu, se nascu la 1798 si fu crescutu in liceulu Tiar-koe-Selo, fundatu de Caterin'a II cá casa modelu de educatiune pentru junimea aristocrateca a imperiulu. Acolo se tratau destulu de usioru studiele serióse, si cu tóte aceste junele Alessandru gasi mijloculu de a esi invetiatu, latinistu bunu si posedãndu cu o finetia alésa tóte nuancele limbei franceze. Elu datorã acést'a mai cu

séma profesorelui de literatura straina, D. Bondry care sub acestu nume imprumutatu ascundea pre acelu de Marat.

Amicu si condiscipulu alu poetulu Puschin, pre care nu-lu parasi in disgrati'a sea, se vediu numitu in versurile sele fiulu iubitulu alu fortunei. Inse acést'a veni incetu. Intrandu de tempuriu in ministeriulu afaceriloru straine, atasiatu la suit'a dlui de Nesselrode in tempulu congresuriloru dela Laibach si dela Veron'a, principele Gorciacoff la 50 ani era abiã ministru pre lãnga o mica curte a Germaniei.

Casatori'a marei ducese Olg'a, cea mai frumoasa si cea mai iubita din fiecele imperatorelui Nicolau, cu principele de Wurtemberg, singurulu principe regalu atunci disponibilu, duse la capetu bunu, cu tóte dificultãtile fórté serióse, fipsã in fine fortun'a, asigurandu principelui inalt'a buna-vointia a imperatorelui. Elu avu atunci curagiulu de a asteptã, sciù a impune pacientia ambitiunei sele, si, dupa cererea imperatoresei mame, remase la Stuttgart, lãnga marea ducesa Olg'a. Locuirea sea acolo mai durã 8 ani. In acea legatiune, care prin intinde-re relatiuniloru sele, perspicacitatea spiritulu si sigurantia judecãtiei sele devenise unulu din cele mai bune centruri de informatiune pentru guvernulu rusescu, lu gasi anulu 1848, cu catastrofele sele teribile, cu marile sele sguduiré revolutionarie, cari adaugu la esperienti'a celoru mai experimentati, cari luminéza cu o lumina subita profundimile necunoscute a naturei omenesci, si, spre a vorbi cá Milton, facu visibilu pâna si intunereculu O atare lectiune a istoriei nu trecu fara profitu, nu se póte indoi cine-va, pentru vechiulu elevu dela Tiarkoe-Selo. Salónele si cabinetele nu mai aveau de multu secrete pentru elu. Acum cunoscú si pre a forulu si a respintie-loru.

Pre la finea lui 1850 revolutiunea, pre a cârei fase sciuse a le semnalã pre tóte dinainte, disparuse, si confederatiunea germana, restabilita in terminii vechiulu pactu de Vien'a, si avea resiedinti'a la Frankfurt. Principele Gorciacoff fu insarcinatu de a representã guvernulu rusu pre lãnga dieta, conservandu-si postulu seu dela Stuttgart, unde vediuse pre betránulu rege Vilhelm resistandu inonctiuniloru camerei deputatiloru, spriginita de revolta, care voia, in numele parlamentulu de Frankfurt, sa-i impuna vasalitatea prussiana, si declarandu ca nu se va supune casei de Hohenzollern. Cine aru fi creditu atunci ca intr'o di cá cancelariu alu imperiulu Russiei, principele va fi auxiliarulu celu mai utilu, sustienatoriulu celu mai constantulu unei politice intrepindietórie, audaciósa, chiamata a realisã in tóte punctele program'a revolutiunariloru din Stuttgart si a reduce pre regin'a Olg'a la rolulu de vasala a Hohenzollernulu?

Evimentele ce s'au indeplinitu de atunci si ur'a ce Rusi'a resimti peritru Austri'a dupa resbelulu Crimei, ur'a, a cârei incarnatiune devenise intru câtu-va principele Gorciacoff, singure potu esplicã o astu-feliu de contradicere. O vomu gasi-o in acél'asi gradu in carier'a principelui Bismark, a acélui numitu cancelarulu de feru, nu fara îndoiéla din caus'a ficsitatiiei opiniuniloru sele, ci pentru modulu vi-tejescu si teribilu cu care sustiene pre

acele ce-i servesc de arme de resbelu.

Politic'a straina a Rusiei avea in tempulu acelei periode revolutiunare unu caracteru de grandore si de drep-tate care contribuia multu la facilita-rea sarcinei diplomatiloru insarcinati de a representá pre imperatorulu Ni-colae. Acelu suveranu salutá in scri-sorea sea autografa din 11 Novembre 1850, adresata dietei, intrunirea acelei adunári cá unu gagiu de mantienerea pácei, caracterisandu astu-feliu cu o trasatura profunda si judiciosa mis-siunea sea binefacetoria.

Cu multi ani mai tardiu, la 1859 o circulara celebra a principelui Gorciacof pare a comentá aceste cuvinte, cându desemná confederatiunea ger-mana numindu-o „o combinatiune puru si exclusivu defensiva“, permitiendu de a localisá unu resbelu devenitu neevitabilu, „in locu de a-lu genera-lisá si de a dá luptei unu caracteru si nisce proportiuni ce scapa ori-carei prevederi omenesce, si cari in tóte ca-surile aru acumulá ruinele si aru face sa se verse torenti de sange.“

Póte acum principele cancelaru regreta la rendulu seu acea masinaria salutara, singuru adeveratu si prac-ticu congressu de pace ce a esistatu vre-odata.

Prusi'a avea la 1850 de repre-sentantu la Frankfurt pre unu vechiu deputatu, locotenentu din landveru, cárui'a i placea a purtá uniform'a, a cárui humoru, inteligintia activa, verva fulgeratorie, glume si caracteru fura forte simpatece ministrului Rusiei. Escelenti'a sea locotenentulu, cum se dicea atunci in orasiu, se numea Otto de Bismark si deveni amicul seu. La Frankfurt locuia si poetulu rusu Vasile Jukofski, care, dupa ce termina educatiunea ereditarului presumpativu Alesandru, imperatorulu actualu si a fratelui seu marele duce Constantinu, se asiedia pre tiermii Mainului. Acolo venea si Nicolae Gogolu, Dickens alu Rusiei, care impartasia ideile mistice a amicului seu Vasile, si sperá ca ma-rele tiaru, profitandu de puterea ce i deduse Ddieu, va resolvá problem'a in care nu isbutisera Cruciatele, va alungá pre infidelulu din Bizantiu si va salvá pamentulu-santu

Cându diplomatulu scepticu si literatu, discipululu traditiuniloru fi-

losofice alu secolului alu 18-a si a lui Marat-Boudry, ascultá dimbindu póte acele aspiratiuni stranie, elu nu se indoiá, ca in curendu tiarulu Nicolae, ascultandu de curente religiose ce agitau in modu surdu popórele sele, avé sa radice cestiunea Orientului si sa intórca contr'a sea armele Angliei si a Franciei, in presentia Germaniei tacitamente favorabila dara imobila, si a neutralitatii ostile si fortiate a Austriei.

In tóte negociatiunile ce a avutu atunci a sustiené Prusi'a cu diet'a D. de Bismark i dedú unu spriginu energicu; dara, cu tóte simpatiele evidente pen-tru Rusi'a, nu potú capetá unu concursu activu. In midilocolu verei din 1854 principele Gorciacof erá chia-matu la Vien'a, la acelu postu odini-óra atátu de invidiatu, si acum atátu de greu si durerosu.

Ingratitudinea casei de Habsburg, ingratiudinea Austriei — acést'a erá strigarea Rusiei — cá si cum Austri'a, afara numai de a fi voitu a se sinu-cide, putea parasí politic'a orientala ce i impuneau traditiunile sele. Acestu strigatu fu si mai amaru si mai teri-bilu cându dupa mórtea imperatoru-lui Nicolae conferintiele din Vien'a nu isbutira, cu tóta fertilitatea de re-curse, activitatea si abilitatea ce a desvoltatu ambasadorulu rusescu. Ulti-matul ce, dupa luarea Sebastopolului, Austri'a adresá la St.-Petersburg, ame-riantiandu ca va intrá in lupta, déca nu se voru primí bazele conditiuni-loru de pace ce s'au semnatu dupa aceea la Parisu, facú Rusiei unu ser-vitiu insemnatu, permitiendu i a cedá cu demnitate; dara pentru poporulu intregu Austri'a, a cárei neutralitate armata i ruinase finantiele, si care prin ne hotaririle sele nemuliamise pre Angli'a si pre Franci'a, deveni vinovata, obiectu de ura nationala.

Principiele Gorciacof suferise crudu la Vien'a, sufletulu i se adapase cu fiere; rusii simtiau indignatiunea loru impartasita, si imperatorulu Alesandru ratifica alegerea tieriei intru cátu-va in diu'a cându chiemá pre principiele Gorciacof sa inlocuiesca pre contele Nesselrode, pre care etatea sea ina-ntata 'lu obliga de a demisiuná din inaltele sele functiuni.

Misiunile principelui Gorciacof in strainatate erau acum terminate. Sub

vigilent'a sea directiune Rusi'a avé sa si vina in simtiri, sa deá tempu tem-pului, pâna in diu'a in care va poté apucá ór'a favorabila, a-si resbuná si a-si reluá grandorea sea morala, cându chiaru calea urmata aru aduce peri-cole nóue pre cari va scí la tempu a le invinge.

In acést'a perioda Escelenti'a Sea locotenentulu din Frankfurt, amicul diplomatulu rusu pre lánnga dieta, avé a-si luá loculu in lume, si tratatu de mai toti de ridiculu, de demnu de luat in risu, dupa espresiunea unui omu de statu, de nebunu, pâna in diu'a cându fu teribilu, dominatu de singur'a pasiune a tieriei sele, pre a cárei grandore o identificá cu a sea, jucandu-se cu medilócele, lasá pretu-tindene marc'a actiunei sele infrico-siate, umplú si imflá Prusi'a de or-goliulu seu patrioticu pâna a o fortiá sa devina imperiulu Germaniei.

Vomu vedé in Nr. viitoriu cari au fostu debuturile acestui omu extraor-dinariu si lu vomu urmá pâna in diu'a cându numitu ambasadoru la St.-Pe-tersburg avé sa se gasésca din nou cu principele Gorciacof pre tiermu-rile Nevei. (Va urmá)

Ordinea examenelor publice

la scólele centrale române gr. or. din Brasiovu, cu finea anului scol. 1874/5. Examenele publice se tienu in 24, 25, 26, 27 si 28 Iuniu st. v. cum urméza.

a) la Gimnasiu si la scóla comerciala si reala.

Marti in 24 Iuniu st. v. va examiná:

Dela 10—10 $\frac{1}{2}$ ore a. m. in cl. IV de fetitie din limb'a romána prof. I. Pope'a.

Dela 10 $\frac{1}{2}$ —11 ore a. m. in cl. IV de fetitie din Aritmetica prof. A. Nastasi.

Dela 11—11 $\frac{1}{2}$ ore in cl. V de fetitie din Geografia si Istoria prof. I. C. Tacitu.

Dela 11 $\frac{1}{2}$ —12 ore in cl. V de fetitie din Fisica prof. Ip. Ilasievici. Lucrurile facute de elevele ace-storu dóue clase voru fi espuse in sala cea mare a Gimnasiului.

Mercuri in 25 Iuniu st. v. va examiná:

Dela 9—10 $\frac{1}{2}$ ore a. m. in des-part. I—III. din limb'a francesa prof. Dr. I. Bozoea.

Dela 10 $\frac{1}{2}$ —12 ore in despart.

IV—VI. din l. francesa prof. Dr. I. Lapedatu.

Dela 4—5 ore d. m. in tóte des-part. din music'a vocala prof. G. Dim'a.

Dela 5—6 $\frac{1}{2}$ ore se face proba de gimnastica sub conducerea prof. Dr. N. Popu.

Joi in 26 Iuniu st. v. va examiná:

Dela 8 $\frac{1}{2}$ —9 ore a. m. in cl. VII gimn. din religiune par. I. Fericeanu.

Dela 9—10 ore in cl. VI gimn. din l. elina prof. St. Iosifu.

Dela 10—10 $\frac{1}{2}$ ore in cl. V gimn. din l. magiara par. I. Fericeanu.

Dela 10 $\frac{1}{2}$ —11 in cl. V gimn. din l. latina prof. I. C. Tacitu.

Dela 11—12 ore in cl. IV gimn. din Istori'a univ. si a patriei prof. R. Corvinu.

Dela 3—4 d. m. in cl. III gimn. din Matematica prof. L. Nastasi.

Dela 4—5 ore in cl. II gimn. din Istori'a naturala prof. Ip. Ilasievici.

Dela 5—6 ore in cl. I gimn. din l. latina-romána prof. Dr. I. Lapedatu.

Vineri in 27 Iuniu st. v. va examiná:

Dela 8—9 ore a. m. in cl. I com-din Istori'a universalá si comerciala prof. Dr. N. Popu.

Dela 9—9 $\frac{1}{2}$ ore in cl. II com. din religiune par. B. Baiulescu.

Dela 9 $\frac{1}{2}$ —10 ore in cl. II com. din Geografia prof. I. Scurtu.

Dela 10—11 $\frac{1}{2}$ ore in cl. III com. din comptabilitate, corespondentia, a-ritmetica comerc., dreptulu camb. si lege comerciala prof. N. Orgidanu.

Dela 11 $\frac{1}{2}$ —12 ore in cl. III com. din l. magiara prof. Art. Fenesianu.

Dela 3—4 ore d. m. in cl. I reala din Matematica prof. I. Macsimu.

Dela 4—5 ore in cl. II reala din l. germana prof. R. Corvinu.

Dela 5—5 $\frac{1}{2}$ ore in cl. III reala din l. magiara prof. Art. Fenesianu.

Dela 5 $\frac{1}{2}$ —6 ore in cl. III reala din Fisica prof. Dr. I. Bozoea.

b) La scóla primaria (normala) de copii si copile.

Mercuri in 25 Iuniu st. v. va face examenu:

Dela 8—10 ore a. m. cu cl. IV de copii invet. I. Dobreanu.

Dela 10—11 ore cu cl. II ord. de copii invet. D. Cioflecu.

Dela 11—12 ore cu cl. II parl. de copii invet. I. Aronu.

Dela 2—4 ore d. m. cu cl. III de copii invet. G. Bellissimu.

ECISIORA.

Studii essegetiche.

Partea I.

CAPU I—IV.

Venirea lui Iisusu in lume. Contactulu cu lumea.

Sectionea I.

CAPU I.

I. Dumnedieu Cuventulu eternu iá chipu omenescu in persón'a lui Iisusu Christosu fiulu lui Ddieu. — II. Marturisirea lui Ioanu botezatoriulu despre densulu. — III. Alipi-rea invetiaceiloru de densulu.

I. Vs. 1—18. Introducerea intregei evanghelie.

(Urmare.)

Scopulu lui inse este cá sa-i de-scrie activitatea, si inca mai de aprópe activitatea lui cá creatoriu (facatoriu alu lumei.) De ore-ce acést'a este con-ditionata prin aceea, ca elu a fostu dintru inceputu la Ddieu, si de ore-ce constructiunea a trei'a, carea esprima ddieirea „cuventului“, forméza ore-care intrerumpere: asiá evangelistulu se sientem necesitatu a repeti pre scurtu cuprinsulu Vs. 1 (anume cuprinsulu celoru doue constructiuni prime, cari suntu mai aprópe de scopulu lui, inse prin pronumele aretatoriu si pre alu celei de a trei'a) dicendu: *Aces't'a (repetiescu eu) erá intru inceputu la Ddieu.* Acést'a constructiune este atátu resumatululu celoru premergatorie, cátu si bas'a celoru urmatórie, prin aceea ca stándu „intru inceputu“ energicu, cu pondu fatia cu „la Ddieu“, se re-

versa lumina asupr'a ideei ca: rapor-tulu „cuventului“ cátra Ddieu a fostu celu dintâiu, celu mai inaltu. Chiaru pentru ca „cuventulu a fostu aceea ce e, a trebuitu sa fia mijlocitoriu la facerea lumei. Acést'a o spune Vs. 3 in carele: in partea prima, cá nega-tiva“, necesitatea medilocirei fatia cu tóte câte se tienu de creatiune: con-firmarea mai de aprópe a celei de in-tâiu prin negatiune.

Tóte prin trensulu s'au facutu — *tóte pánta=ta pánta* (13, 3): tóte ce esista, colectivulu luat, si esprimându mai multu de cátu totu (*pás=3, 15*) (Colos. 1, 16. I Corint. 8, 6. Efes. 3, 9. Evrei 1, 2. Psalm. 32, 6.) *prin trensulu* (si nu prin altulu) s'au facutu. Evan-gelistulu, spre a abate si umbr'a de presupunere ca s'aru fi facutu ce-va fâra asistenti'a activa a lui, spre a marcá mai puternicu ide'a creatiunei, se servesc de negatiunea din partea a dóu'a a viersului: *si fâra de densulu nimic'a nu s'a facutu, ce s'a facutu*: fâra asistenti'a activa a lui nu s'a facutu absolutu nimicu din tóte câte s'au facutu. — Ací in *nimic'a* s'a abatutu in cátu-va, dara neessentialu, versiunea romana de la originalu. In originalu avem, *οὐδὲ ἓν=nici unulu*, si nu *οὐδὲν=nimicu οὐδὲ ἓν* este mai es-presivu de cátu *οὐδὲν* semnificându din tóte câte s'au facutu, nici unulu nu s'a facutu fâra de densulu. Acést'a inse fiindu de putiena insemnata, o putemu usioru trece cu vederea, de ore-ce nu se scirbéza intielesulu.

ce s'a facutu este o plinire intentio-

nata a espresiunei, prin carea ide'a devine espresa mai pregnantu. Din asta cauza nu este superflua, ba chiaru la loculu seu, si fâra cauza au trans-pus'o unii din cei vechi (Clemente Alecsandru Origenu, Heracl. s.a.) la versulu urmatoriu (Vs. 4) formându constructiunea: „ce s'a facutu intru densulu, erá viétia, cáci ací viétia nu insémma viétia creatória, ci dupa Vs. 4, aceea a cuventului.“ Atátu versiunea acést'a (Alesandrinéna numita) cátu si alt'a de mai putiena imsemnata (va-lentinéna) suntu netemeinice.

Vs. 4, esprima mai de aprópe in-susirea personale a „cuventului“, mai întâiu in genere, apoi cu referintia deosebita la omenime.

Intru densulu viétia erá: insusirea lui principale erá viétia, cá proprie-tate in sensu absolutu, si cá basea si isvorulu vietiei (comp. 5. 26. I Ioanu 5, 11. seq); si ací se dice *erá cá* si in vs. 1. 2. — forte naturalu — spre a esprima etern'a continuitate de viétia. „Viétia“ — Orig. o esplica: „viétia spirituale si eterna“, Chrysost. si Euthym: „puterea sustienerei si a prevederei (proniei)“; iéra altii mai noi: „viétia in sensu lungu“ putere de viétia facatória fâra deosebire de partea etica si fisica.

Constructiunea acést'a, desvoltata din vers. premergatoriu (3), servesc spre a probá (documentá) pre cea urmatória, carea esprima activitatea cea luminatória a „cuventului“ si (ca-rea s'a aretatu in Christosu) si *viétia erá lumin'a ómeniloru*: si acést'a viétia,

carea locuia in „Cuventulu“ si se re-versá asupr'a tuturor fapturilor, erá lumin'a ómeniloru — erá, precum in genere isvorulu „vietiei“ asiá si in specie alu „luminei spirituale“: prin activitatea creatória (continua, nu re-feritória numai la unu actu de crea-tiune, compar. 3, 17.) a „cuventului“ s'a desvoltatu in némulu omenescu consciintia si cunóscerea, cunóscerea adeverulu celui mai inaltu. Precum lumin'a fisica este unu martoru si totu odata conditiunea vietiei intregi: asiá lumin'a spirituale este o frum-setia mai inalta a vietiei, o virtute per excellentiam, — erá — atátu in partea a dóu'a, cátu si in partea prima a acestui viersu, esprima o continui-tate infinita atátu pentru trecut, cátu si pentru venitoriu. *Lumin'a* e de ace-lasi intielesu cu *adeveru* (Vs. 14): ade-verulu divin, nu numai teoreticu, ci si practic: claritate si curatienia spirituale in intielesulu deplinu — an-titesa la *intunerecu* (Vs. 5), carele nu este numai retacire, ci si pecatu si urmárele lui. De ací *lumin'a* are ací intielesu nu numai intelectuale, ci totu odata si eticu, cari la Ioanu nu se vedu nici odata despartite. — Viétia este cuprinsulu, lumin'a proprietatea *cuventului*. Ambele suntu luate in sensulu mântuirei. De ací: mijlocito-riulu creári omului, este mijlocitoriulu mântuirei lui.

Vs. 5. *Si lumin'a intru intunerecu luminéza*: se face unu pasu mai de-parte cu descrierea activitátiei „cu-ventului“, conceptulu „intunerecu“ cu-

Dela 4—5 ore cu cl. I ord. de copii invet. I. Peligradu.

Dela 5—6 ore cu cl. I parl. de copii invet. S. Crang'a.

Esamenale in cl. II—IV se inchieia cu cantări sub conducerea psaltului G. Ucenescu.

Joi in 26 Iunie st. v. va face esamenu:

Dela 8—9 ore a. m. cu cl. I de fetitiei invet. D. Domnisiu.

Dela 9—10 ore cu cl. II de fetitiei invet. G. Urdea.

Dela 10—11 $\frac{1}{2}$ ore cu cl. III de fetitiei invet. I. Popoviciu.

Sambata in 28 Iunie st. v.

Dela 8—12 si dela 3—6 va fi esamenul oral de maturitate.

Duminea in 29 Iunie st. v.

Dupa seversirea st. liturgii si dupa rugaciunea de multamie in biserica st. Nicolau se inchieia anulu scol. cu cetirea clasificatiunilor si impartirea premiilor in sala cea mare a gimnasiunii.

NB. Duminea in 22 Iunie st. v. dela 3—5 ore d. m. voru face esamenu invetiaceii de meseriasi, cari au frecuentat scola de Duminea.

La aceste esamene are onore subscrisa directiune a invită pre toti binevoitorii si amicii scolilor.

Brasov, 6 Iunie st. v. 1875.

Directiunea scolara.

Dr. I. Mesiot'a.

Program'a

candidatului de deputatu nationalu din Aradu Georgiu Dogariu.

Concetatiuni! Este pentru prima ora, candu romanii alegatori din cetatea libera regesca Aradu, apartenatori la marele partitu politicu romanu, s'a constituitu in clubu romanu, separat de cei-lalti alegatori de alte nationalitati si principii, — si a acceptatu ide'a, ca si din sinulu lor sa puna unu candidat de deputatu pentru camer'a legiuitoria din Ungaria.

Si cuventulu trupu s'a facutu! M'ati onoratu pre mine cu acest'a candidatura.

Sciu, ca nu persona mea cea neinsemnata a decisu.

Si tocmai ast'a e ce me imbucura.

Me imbucura, ca vedu pre concetatiunii mei romani de aici descep-

prinde in sine tote gradele intelectuale si morale a instrainarei de Ddieu. Mintea, preceperea si mai pre susu religiositatea omenesca era petrunsa de acestu intunerecu, ca de o putere contraria luminei, carea lumineza intru intunerecu (vedi 3, 19.)

Intru (eu cu dativu) in launtrulu intunerecului — lumineza; si intunereculu nu o a cuprinsu in sensu spiritual. Acesta neprimire a luminei este luata in sensu istoricu, ca documentata prin istoria si esperintia, si ca rezultatulu in marele si totulu. — Lumin'a lumineza (in continuu) intru intunerecu, iera candu lumin'a s'a aretatu personificata in midiloculu intunerecului, atunci acestu intunerecu nu o a cuprinsu (Iisus si lumea: paralelu cu Vs. 10 seq.) — Acest'a este intielesulu viersului. Ide'a in generalu luata: ca intunereculu n'a cuprinsu lumin'a, areta necredintia, ce a aflat'o Iisus (Vs. 10 seq. 3, 19. 12, 37 seq.) Nu se eschide inse posibilitatea de a cuprinde lumin'a, ci lasa libertate de a remane in intunerecu (12, 46 seq) seu de a parasii intunereculu si a cuprinde lumin'a (Vs. 12.) Totu contrastulu dintre lumina si intunerecu atinge numai sfer'a libertatii morale.

Cu Vs. 5 (dela 1—5) se finesce seria prima a zaleloru de constructiuni si idei, ce formeza cerculu prologului (capt. I.) — Cu versu 5 se es-pune in modu tragicu rezultatulu finalu alu dramei vietiei lui Iisus: si intunereculu nu o a primitu (in inceputu — finitulu).

tati intru a da semne de vietia despre esistinta lor ca atari, — ca sa nu mai poata dice lumea despre ei, ca „suntu fara capu si fara inima; poti trage din ei pre unulu incoce, pre altulu in colo, precum ti place.“

Ma eu credu, ca acest'a destep-tare trebuie sa imbucure si pre confratii nostri de aici de alte nationalitati.

— Au nu-i este scarba omului, candu vecinulu seu, — fia acel'a de ori-ce nationalitate si religia, — nu tiene la demnitatea sea omenesca, este fara capu si fara inima, lumea lu ia in gura, caci este stricatu, si toti se ferescu de elu?

— Ore ca sa fia cine-va cinstitu de conlocutorii sei, nu trebuie, ca mai intaiu pre sine sa se cinstesca si omenesca?

— Si candu confratii nostri de alte nationalitati, voru ave trebuintia de ajutorulu nostru, alu romanilor, ore nu se voru bucura mai multu, iera pentru noi nu va fi ore o cinste mai mare, candu noi li vomu pote da ajutorulu cerutu nu cu 1, 2, 3, singurateci respanditi si caimaciti, ci cu sutele si une-ori cu miile?

Ba da, si acest'a numai asi'a o veti ajunge, deca veti continua calea, pre care ati purcesu, tienendu strinsu unulu cu altulu.

Natur'a inca ne invetia, ca animalele, paserile ceriului, cari suntu de unulu acel'asi soi, tote traiescu prin o legatura tainica in un'a societate deosebita!

Salutu dara nou'a era de grupare a elementului resfiratu!

Concetatiuni!

M'ati anumitu de candidat ca pre romanu.

Ca romanu verde, esitu din poporu, nu ve sciu dice vorbe mari si vorbe frumoase, dara ve voiu da sentieminte curate venite chiaru dela anima.

Cu trupu cu sufletu romanu fiindu tienu la programulu nationalu opozitiunale alu partidei si alu opiniunei publice romane.

In acelu programu mai inainte de tote se enuncia integritatea patriei. Acest'a a o tiené este o detorintia patriotica. Noi romanii dela capulu locului, dela naturelulu nostru chiaru, suntemu patrioti adeverati.

Pana aci suntu atinse relatiunile esentiale ale „cuventului“ fatia cu Ddieu (Vs. 1, 2.) lume (Vs. 3) si omenime (Vs. 4, 5.), si tienut'a cea opozitiunale fatia cu densulu a lumii si omenimei (Vs. 3—5) — in marele si totulu luata ca rezultatu.

Acum se incepe o serie noua — 6—13. —

Cuventulu — acest'a este ide'a — dupa fiinta sea: lumin'a omeniloru (Vs. 4.) marturisitu, propoveduitu de Botezatoriulu (Vs. 6—8) a pasitu nu numai in lume (Vs. 9 seq.), ci in sinulu poporului lui Ddieu (Vs. 11); iera rezultatulu in marele si totulu, in generalu: necunosceria (Vs. 10) si neprimirea, respingerea lui (Vs. 11); in specialu inse nu fara a afla credintia, si prin acest'a a da binecuvantare (Vs. 12, 13.)

Vs. 6—8. Ioanu Botezatoriulu marturisesce de lumina, ca marturu alu ei.

Vs. 6. A fostu: s'a intemplatu sa fia, s'a nascutu (ἐγένετο) unu omu, — in contrastu cu era din Vs. 1 — tramisulu dela Ddieu (amesuratu profetiei lui Malachia 3, 1. 4, 5.), adeca: Ddieu a tramis unu omu, cu numele Ioanu. (Nascerea si crescerea lui Ioanu, vedi Luc'a c. 1.) Ioanu: nume simbolicu, dela evreesculu. — Iehohanan — Ddieu e induratori. Prin tramitarea lui Ioanu a aretatu Ddieu ca urmiza indurarea sea, carea este Christosu.

Vs. 7. Acest'a (Ioanu) a venitu intru marturia spre a fi marturu: a pasitu in lume, cu insarcinarea ddiesca: ca sa marturisesca de lumina, carea era

— Unde se areta patriotismulu, seu iubirea sea, mai tare?

Ore la vre-unu poporu ore-care, care dupa interesele sele particulari bucurosu se duce din tier'a acest'a intr'altelu mai fericite, luandu lumea in capu?

— Ori dora la poporulu, care si la bine si la reu siede in tier'a sea?

Se intielege de sine, ca la acest'a din urma.

Despre romanii nostri se scie, ca mai bucurosu necajesc bietulu romanu cu malaiulu seu celu uscatu, decatu sa-si lase vetr'a sea strabuna, mergendu aiurea, pre unde i-ar fi dora mai bine.

Asia si canta elu:

„Fia pana catu de rea,

Totu mai bine n tier'a mea!“ . . .

Apoi nime nu-mi va areta mie, vre-unu esemplu din istoria tieriei, ca romanii, — cari in tier'a acest'a au venitu sub imperatulu lor Traianu cu vre-o 700 de ani mai inainte decatu fratii magiari, — si-ar fi vendutu tier'a fia la turcu, fia la nemtiu, fia la muscalu!

Asia este, caci romanii si iubescu vetr'a strabuna, si iubescu tier'a, — suntu adeverati patrioti.

De unde resolutu respingu acele vatemari si insinuatiuni, ca cum romanii aru fi in contra patriei si ca aru voi sa o imparta in bucati!

Pre langa acest'a programulu nationalu este intemeiatu pre 3 principii mari si ddiesci:

1) *libertate nationala* a tuturoru poporeloru, precum si de alt'a parte *libertate individuale* a tuturoru compatriotiloru, — in constitutiunismu si in constitutiunea tieriei;

2) *egalitate*, seu asemenea sa fia poporele, asemenea singuratecii fi ai patriei, inaintea lezei, in drepturi si in detorintie.

3) *fratietate*; caci numai acea tiara pote fi fericita, unde poporele ei suntu fericite si traiescu impreuna in armonia si fratietate. Acest'a fratietate inse numai asi'a se va pote ajunge, deca dorintiele nostre cele cu dreptu dupa principiile libertatei si egalitatei voru fi ascultate si durerile nostre lecuite pre deplinu.

Iera pana atunci programulu nostru nationalu este si opozitiunale; caci nu poti saruta man'a, care te lovesce unde mai tare te dore.

Iisus. A marturisi, a fi marturu, este: a constata cu juramentu adeverulu, despre carele marturu insusi s'a convinsu prin propri'a-i intuitiune. Terminulu „intru marturia“, marcatu mai chiaru prin „ca sa marturisesca“, areta mai de aproape tramitarea divina a lui Ioanu, carele dupa vs. 31 nu l'a cunoscutu in persona pre Iis. si totusi dupa mandatulu divin a priorii, a depusu marturia pentru densulu, fiindu convinsu din descoperirea ddiesca ca elu este (Vs. 33). Scopulu acestei marturisirii a lui Ioanu era: ca toti sa creda prin elu prin toti se exprima universalismulu credintiei: elu a fostu tramis catra toti, catra tota lumea, ca toti, cati lu voru aud depunendu marturisia sa creda: nu in elu, ci prin elu, prin marturia lui, in lumina (12, 36), in Iis. Christosu.*)

Vs. 8. Negatiunea, ca Ioanu adeca, n'a fostu insusi lumin'a, servesce spre determinarea mai de aproape a terminulu (din Vs. 7) prin elu: nu era elu lumin'a, ci altulu, (Vs. 9.) elu a fostu tramis numai: ca sa marturisesca despre lumina, ca prin elu, in puterea marturisirii sele toti sa creda in acel'a, carele era lumin'a.

(Va urma.)

*) Aci ca si in alte locuri: 1, 42. s. a. consuna Ioanu cu Pavelu, in privinta universalismulu crestinetati, ca unu contrapundu alu separatismulu jidovescu, carele nesuia si in cretinismu a se lati pre tempulu apostoloru (vedi fapt. apost. 6, 1. 15, 1. 5. s. a. Galat. c. 5, 2—6 si cu deosebire 6, 12.—14.

Va sa dica: nu potu fi de partid'a unui asi'a guvernulu, iee-si acel'a numele chiaru si de „liberale“, care in fakta nu se areta atatu de liberale, ca sa medilocesca o apropiere fratesca intre diferitele popore, cari sustienu acest'a tiara.

Poftimu: la anulu 1868, pentru o multamire ore-care a poporeloru nemagiare s'a facutu o lege disa „legea nationalitatiloru.“ — dara de unu tempu incoce nu se mai tiene; pentru scolele si instituttele nostre de crescere si invetiamentu nu ni se da mai nici unu ajutoriu pre candu poporulu numai in limb'a sea se pote cultivă. Acestu adeveru se recunosce si in §-lu 17 art. de lege 44 din anulu 1868, unde apriatu se dice: „De a közoktatás sikere, a közművelődés és közjólét szempontjából az államnak is legfőbb célja lévén, köteles ez az állami tanintézetekben a lehetőségig gondoskodni arról, hogy a hon bármely nemzetiségű, nagyobb tömegekben együtt élő polgárai, az általuk lakott vidék közelében anyanyelvükön képezhessék magukat egészen addig, hol a magasabb akadémiai képezés kezdődik.“ Va sa dica legea poftesca dela tiara, ca si in gimnasia sa se propuna invetiaturile in limb'a poporului. Durere inse, ca nu se face.

Deca dara cu dreptu cuventu se astepta dela noi tienerea legii, ca asemenea dreptu cuventu putemu astepta si noi, ca ocarmuitorii tieriei inca sa tiena legea si sa o puna in indeplinire, spre indestulirea poporeloru.

Ni s'a scosu limb'a nationala din usulu (folosintia) legale; ce a fostu pre la diferitele judetie si autoritati, pana candu in dis'a lege ni se recunosce *nationalitatea*. Unde este nationalitate fara limba?

In programulu nationalu mai de parte este o dorintia, ca „dualismulu“ — form'a guvernarei de pana acum'a — pre calea lezei sa se stramute amesuratu autonomiei tieriei intru tote ramurile, — conformu postulatelor nationalitatiloru diferite, ca tote sa fia indestulite, iera nu un'a seu alt'a, pentru dragulu altui'a, apesata, in sfersitu din privinta financiale, ca tier'a sa nu se innece in datorii.

Mai pre urma amintescu, ca programulu nationalu este, asediatu pre *democratia*. De unde aru fi, ca prin lege sa se estinda votulu pana la votulu universale, ca toti omenii sa se impartasiesca de acestu dreptu frumosu, precum toti omenii si facu detoria lor catra tiara, detoria cea mai grea, ce este a sangelui si a vietiei, mergendu de catane pentru aperarea tieriei.

Pre langa acest'a numai prin o adeverata democratia vomu pute serba serbatorea cea mare a libertatei, egalitatei si a fratietatei, intru fericirea tieriei si a poporeloru sele.

Concetatiuni!

V'amu spus pana acum sentiemintele mele de romanu si de patriotu. Ei dara eu sum si unu cetatienu din Aradu esindu din midiloculu domniiloru vostre.

Ca unu atare inca amu dorintie si datorintie:

Amu anume, ca:

1) *Autonomia orasielor* pre calea lezei sa se estinda. Astadi precum e, unu sata are mai multa autonomia de catu unu orasiu, macaru ca orasienii platescu mai mare portia comunale. E sa vedeti: la sate in procese pana la o suma de 30 fl., potu sa aduca judecata, la orasie inse nu, ci trebuie sa mergemu cu par'a la jude-tiulu regescu unde procesele stau cu vravulu din tote partile cercului seu; din care cauza numai tardiu si cu cheltueli mai mari putemu capeta lege si dreptate.

2) *Dorescu imputinarea dirigatiloru si a cataneloru*, ca sa mai economisamu.

3) *Dorescu scaritiarea si arunculu*

portielorū amesuratu puterei plati-
torilorū.

4) De cum-va diregatorii dela
orasiu prin o noua lege inca aru fi
sa fia denumiti de stapănire, — a-si
starui, că pre cătu se pôte acei'a sa
fia denumiti din fiii orasiului nostru
si sa se iee din tôte natiunalitătile
de aici, că asiă cetatienii sa se póta
intielege cu diregatorii sei in limb'a
loru, si si diregatorii sa scia bine
limb'a, modulu de vietuire si datinele
concetatiilor lorū. Asiă se si cade;
câci diregatorii suntū pentru poporu,
iēra nu poporulu pentru diregatorii!

5) Őmenii din ce in ce totu se
mai inmultiescu, pamentulu inse totu
atât'a remane. Că unu economu, ce
sum, sciu, ca o bucata de pamentu,
care mai inainte vreme tienē o familia,
adi are sa tienă câte 3—4 familii,
intre cari elu este impartitu. Ast'a
inse numai asiă se va pôte, dēca pa-
menturile de aci incolō se voru cultivă
mai rationale, mai cu minte, mai cu
socotēla, ce cu atāt'a mai tare se re-
cere la noi aici, cu cătu suntemu in
orasiu, unde locuitorii se inmultiescu
mai multu că la sate, si unde nu ni-a
remasu nici pasiune. Ca inse pruncii
nostri sa póta invetiă lucrarea pamen-
tului mai cu socotēla, a-si pofti, că
tiēr'a sa ne faca aici o scōla de eco-
nomia, adeca de plugaritu.

Afara de aceste preste totu pro-
mitu a avē la anima tôte interesele
orasiului nostru, că sa-lu putemu vedē
in flōre; câci sum concetatiēnulu
d-vōstre, si ce ve dōre pre d-niele
vōstre, si pre mine me dōre.

Cu aceste me recomandū buna-
vointiei d-vōstre, rogându-me, că Dum-
nedieu sântulu sa fia preste noi si
preste sânt'a nōstra causa.

Sa traiti!

Resinari in 16/28 Iuniu 1875.

Aducerea aminte si cinstirea pi-
ōsa, pre care, dupa institutiunile bi-
sericeie nōstre, o arata cei vii cătra
cei trecuti din viēt'a acēt'a, procura
o consolatiune interna pentru cei ce
o facu; câci prin atari acte de pie-
tate — abstragendu dela partea dog-
mateca a bisericeie — omulu se trans-
pune in o comuniune spirituala cu cei
scumpi ai sei, pre cari i-a cunoscutu
si iubitu in viēt'a acēt'a.

Mam'a oftēza dupa unu fiu alu
seu, unu frate dupa frate, o familia
dupa unu membru alu seu; si popō-
rele inca se potu privi că o familia
mare, a cărei membrii disparandu din
lumea acēt'a, lasa unu locu golu sim-
titu mai multu sēu mai putienū de
cei remasi inapoi, dupa cum unu atare
membru a devenitu prin faptele sele
maretie mai marcabilu. Cinstirea sânti-
loru in biseric'a nōstra, are pre lānga
partea religiōsa si o parte psi-
chica educativa. Barbatii mari devinu
pentru poporu unu modelu si idealu,
de care tientescu a se apropiā.

Comun'a nōstra Resinari, a fostu
ferice a oferi locu de căti-va coti pen-
tru a cuprinde osemintele unui'a din
cei mai mari arhieriei romāni, a feri-
citurii Archiepiscopu si Metropolitu
A n d r e i u.

Prin acēt'a comun'a Resinari de-
venī monumentala pentru natiunea ro-
māna si in specie pentru biseric'a ro-
māna ortodoca din Transilvani'a si
Ungari'a; aici vinu multi din apro-
piere si departare spre a depune o
lacrima la mormentulu marelui A n d r e i u.

Cine mai multu pôte sa pōrte in
sufletulu seu icōn'a si aducerea aminte
de fericitulu in Domnulu, decātu acēl'a,
cărui'a provedinti'a ddieēsa i-a desti-
natu, că sa-i fia urmatoriu in scaunulu
archierescu? Că unu demnu succe-
sorū in acēl'a scaunulu archierescu au
datu si astadi in comun'a nōstra Re-
sinari probele unui sufletu nobilu, ce
decorēza pre unu adeveratu Archiereu.

Escelenti'a Sea, Présântitulu no-
stru Parinte Archiepiscopu si Metro-
politu M i r o n u, nu lasă că diu'a
repausărei antecesorelui seu in scau-
nulu archierescu sa trēca că o di obi-
cuiuita, ci dupa ce dedū signalulu la
toti crestinii nostri din archidieceasa
de a serbă cu totii cu piōse
rugaciuni pentru sufletulu repausatu-
lui Archiepiscopu A n d r e i u, insusi
veni inca de Sambata in comun'a nō-
stra spre a celebră a dōu'a di para-
stasulu cu indatinatele rugaciuni ale
bisericeie nōstre.

Cātu de frumosu este, cându pas-
torulu adeveratu scie alege pasiunea
cea buna si „oile“ dupa cuvintele
scripturei cunoscu glasulu pastorulu
loru — s'a potutu vedea si cu acēsta
ocasiune din bucuri'a poporulu no-
stru din Resinari, carele cu doru si
entusiasmu asceptă de a putē salută
in mijloculu seu pre inaltulu Archiereu.

Escelenti'a Sea ajungendu in Re-
sinari pre la 7 ore sēr'a, fu intem-
pinatu inca afara de opidu de cătra unu
banderiu de calareti, apoi in opidu
intre sunetulu clopotelora de multi-
mea poporulu cu preotii in frunte.
Luāndu cuartiru preste nōpte la pa-
rochulu localu si asesorulu consistorialu
Parintele Sav'a Popoviciu Barcianu, a
dōu'a di celebră sânt'a liturgia si dupa
liturgia parastasulu pentru sufletulu re-
pausatulu metropolitu A n d r e i u,
asistandu la servitiulu ddieescu partea
cea mai mare a asesoriloru consisto-
riali din Sabiiu dimpreuna cu Parint.
Vicariu archiepiscopescu, Archiman-
dritulu Nicolau P o p e 'a si pretimea
locala. Biseric'a marētia din Resinari
plina de poporu, servitiulu ddieescu
promptu acompaniatu de corulu sco-
lariloru din locu si de corulu clericiloru
din Sabiiu, tempulu celu frumosu
au contribuitu tôte armonicu spre ma-
rirea serbatōrei.

In specie fu mare bucuri'a popo-
rulu, căci Escelenti'a Sea au binevo-
itu a sânti la inceputulu liturghiei an-
timise — lucru ce omulu are rara
ocasiune a vedē; — si in decurgerea
liturghiei a sânti unu preotu si unu
diaconu.

Dupa finirea servitiului ddieescu
si seversirea parastasulu intorcendu-se
Escelenti'a Sea la cuartiru i se pre-
sentara toti preoti slujitori, asemenea
si reprezentanti'a comunale esprimendu
acēt'a in numele comunei bucuri'a si
multiamit'a sea, căci Escelenti'a Sea
o a onoratu cu venirea sea; dupa acēst'a
Escel. S. cercetă pre mai multi
barbati fruntasi din locu, pre cătu i
iertă tempulu inaintatu. La 2 ore
urmă prandiulu onoratiiloru la P. ass.
cons. si parochu in Resinari Sav'a Po-
poviciu Barcianu si dlu Bucuru Cio-
ranu. Dupa prāndiu la 6 ore se rein-
turnă Esc. Sea la Sabiiu insocitu de
cei-lalti ōspeti din Sabiiu, lasandu in
urm'a Sea fōrte placute impressiuni la
poporulu din Resinari.

Venirea Escel. Sele la noi se pôte
dice mai multu surprindietōria, de-si
asteptata si binevenita, pentru ca noi
amu aflatu despre dens'a numai pu-
tiene ore inainte de sosire. Amu fi
asteptatu dela P. Protopopu alu no-
stru, că sa ne fia insciintiatu despre
venirea Escel. Sele in mijloculu nostru
spre a ne putē arată dragostea nōstra
intr'unu modu si mai corespundietoriu,
că cătra Archieppulu nostru, carele
pentru prim'a data ne-a cercetatu;
inse necum sa ne fia incunoscintiatu,
dara nici n'a facutu parte din suit'a
Escelentiei Sele. Pôte ca cause estra-
ordinarie lu voru fi retienutu dela par-
ticipare. Totu de asemenea ne-amu
miratu multu, cum de o parte ore-
care a inteligentiei nōstre sabiane,
care altcum adese-ori cu diferite oca-
siuni si de mai putiena insemnatate
ne-a onoratu cu present'i'a densei, de
asta data nu avuramu norocirea a o
vedē si cu ocasiunea acēt'a aducendu
tributul ei de pietate cătra acelu

barbatu, carele in tōta viēt'a lui ne-a
umplutu de bunatāti.

Incheiu cu acea dorintia că Ddieu
sa tienă sanatosu pre Escel. Sea spre
a putē cercetă comunele nōstre bise-
ricesci, pentru ca nu se pôte negă
ca atari visitatiuni au urmările cele
mai binefacătōrie pentru insufletirea
poporulu in lucrurile salutarie bise-
ricesci si scolare.

Unu parochianu.

Varietăți.

*** *Esamenale anuale* la gimna-
siulu reg. ung. de statu de aici se in-
cepu la prim'a lui Iuliu st. n. si adeca
in 1 si 2 Iuliu suntū esamenale ver-
bale de maturitate, in a 5 si dille
urmatōrie esamenale private si pu-
blice in clase. Incheierea in 15 Iuliu
Inceputulu anulu scolasticu urmatoriu
in 15 Septembrie a. c.

*** *Inspectiune de tribunale.* Dlu con-
siliariu dela tribunalulu supremu Em. Szent-
györgyi a inspectiunatu Vineri tribunalulu
de aici.

*** *Cursu suplementariu de gimnastica*
pentru invetiatori deschide statulu si in
anulu acēs'a că si de alte ori cu modifica-
rea ca concentrarea invetiatiiloru spre sco-
pulu indicatu va fi numai locurile urmatōrie:
Budapest'a Cincibiserici (Pécs), Sambat'a
(Szombathely), Agri'a, Oradea mare si Ciusiu.
Invetiatorii cari voiescu a participă la cur-
sulu suplementariu de gimnastica au a se
insinnă la respectivii inspectori regesci de
scōle d. e. invetiatorii din fundul regiu la
inspect. reg. din Sabiiu. Fia-care invetia-
toriu care cercetēza cursulu va primi dela
statu: in Budapest'a unu pausialu de 80 fl.
preste totu v. a.; in celelalte locuri câte 60
xr. pre di.

*** *(Multiamita publica.)* Subseris'a
directiune scolaria in numele eleviloru dela
scōl'a capitale gr. or. din Zernesci — se
simte deobligata a exprime sincer'a-i mul-
tiamita tuturoru acelorū domni si domne,
cari ne onorara cu present'i'a la esamenulu
de vēr'a, ce s'a tienutu in 15 Iuniu a. c. sub
presidiulu binemeritatulu parochu Ioanu
Comsi'a — cū elevii si elevele dela
scōl'a susu amintita, — si in specie
multu stim. domnu Nicolau Garoiu pre-
torele cerculu Branu, carele fiindu mul-
tiamitu cu rezultatulu esamenelorū, binevoi
a donă o suma frumōsa de bani spre a se
cumperă cārti de scōla, pentru premiarea
eleviloru, cari s'au distinsu prin respunsuri.
De asemenea stimatie dōmne Alesandrin'a
M. Moldovenescu cum si dlui Teodoru Vel-
sanu negutiatori in Zernesci cari inca bine-
voira a donă totu spre acelu scopu mai
multe libele de scrisu.

Pentru aceste fapte nobile se aduce
stimatiiloru donatori cea mai cordiale recu-
noscintia publica.

Zernesci in 16 Iuniu 1875.

Directiunea scolastica.

V. Bude.

*** *O descriptiune geografica.* Ales-
sandru Dumas fiulu, intr'unulu din
romanele sele, vorbindu despre Clusiu,
i descrise situatiunea sea topografica
prin urmatōrele cuvinte:

„Clusiu este unu orasiu situatu
intre Pest'a si Marea nēgra“.

*** Dupa Gazet'a oficiale din Ita-
li'a, recoltele au fostu atinse in mai
multe locuri de grindina. Mai alesu in
unele provincie si comune din nor-
dulu Italiei, pētr'a si furtunele au cau-
satu mari perderi locale.

*** *Unu nou felu de duelu.* In
Russi'a nordica doi teneri avuti sa cer-
cetara pentru frumosii ochi ai unei
actritie. Resultatulu certei lorū fu
duelulu, dara unu duelu cu totul cu-
riosu. Se invoira sa puna dōue bile
intr'o urna: una nēgra si alt'a alba,
si cela ce va scōte bil'a nēgra se re-
nuncia la averea sea pre care o va
darui seraciloru, si sa plece seracu
de totu intr'o tiēra straina spre a-si
creă prin munca o positiune ore-care.

Ceca ce fu disu se si intemplă. Celu
ce scōse bil'a nēgra si darui tōta ave-
rea pentru scopuri filantropice si plecă
lipsitu de cea mai mica moneta in alta
tiēra că prin munca sa castige ce-va
bani cu cari sa póta trece in Americ'a,
unde sa-si desvōlte inteligenti'a si ac-
tivatea sea.

Ad-Nr. 990—219 scol.

Concursu.

Pentru dōue stipendie anuali, de câte
400 de fl. unulu pentru acei juni romāni
de religiunea gr. or. din dieces'a Aradului,
cari voru sa se pregătēsca de profesori la
institutulu teologico-pedagogicu din Aradu.
Si anume:

I. Pentru stipendiulu pedagogicu, re-
curentii au se produca 1) estrasulu de bo-
tezu, 2) testimoniulu de maturitate, si 3)
se scie limb'a nemtiēsca si ungurēsca.

II. Pentru stipendiulu teologicu, recu-
rintii au se produca 1) estrasulu de botezu
2) testimoniulu de maturitate, 3) testimoni-
um ca au absolvatu teologi'a.

Recurintii sa adreseze recurselu lorū
la Consistoriulu subscrisu pāna in 15 Au-
gustu st. v. a. c., iēra in 21 Augustu st. v.
diminēti'a la 9 ore sa se presinte in per-
sōna la acēstu Consistoriu.

Datu din Consistoriulu romānu gr. or.
alu Aradului, siedinti'a senatulu de scōla,
7 Iuniu st. v. 1875.

Ioanu Metianu,
episcopulu Aradului.

(1—3)

Se da in arenda.

Mosi'a *Cacalechii vechie Reda Barbului*
numita si „*Suditiu*“ din judetiulu Buzelui,
o ōra departe dela gar'a Buzelui, consta-
tātōria cam din 3300 pogōne de aratū,
500 pogone sterpituri de padure si fenatie,
care au a se preface in locu de aratu, si
200 pogōne padure comasata.

Arendarea pe 9 ani a aceste mosii, adeca
dela 23 Aprilē 1876 pāna la 23 Aprilē 1885 se
face prin licitatie, care se va tienē in 20
Iulie 1875 st. v. deodata si la Brasiovu in
cas'a comitetulu parochialu dela sf. Nicolae
si la Buzeu in casele dlui Irimie Petricu.
Conditionile de arendare se afla in Brasiovu
la dlu epitropu I. A. Navrea, in Buzeu la
dlu Irimie Petricu, in Bucuresci in hotelulu
„Transilvani'a“ proprietate a dlui Ioane
Boamben, in Ploesci la dlu Ioanu Pope'a
brasiovēnu, in Bral'a la dlu Dimitrie Fulga.

Brasiovu 820 Iuniu 1875.

Comitetulu parochialu alu bise-
ricei rom. ort. res. dela sf. Ni-
colae din suburb. Scheii.

1—3

Depuneri de capitale spre fructificare.

Se prīmesce la Institutulu sub- semnatu.

a) pre lānga anuciarea radicārei
in sensulu statuteloru cu 6% interese
b) sub conditiune de a se anuciă
institutulu radicarea depunerei la **trei**
luni inainte cu 6½% interese

c) sub conditiune de a se anuciă
institutulu radicarea depunerei la **siese**
luni inainte, cu 7% interese.

Cu privire la conditiunile b) si c)
deponentulu are a se declară in diu'a
depunerei, căci altcum inlocarea se va
privi că urmata sub conditiunea a).

Interesele incepu cu diu'a, care
urmēza dupa diu'a depunerei, si in-
cēta cu diu'a premergatōria dilei, in
care se radica depunerea cu acelu
adausu inse, ca numai dela acele ca-
pitale se dau interese cari stau de-
puse la institutu celu putienū 15 dile.

Depunerile tramise prin posta
pre lānga comunicarea adresei depo-
nentulu se resolu totu-dēun'a in diu'a
primirei. Asemene se potu efectui prin
posta anuciări si radicări de capitale.

Sabiiu, 17 Iuniu 1875.

„Albin'a“

Institutu de creditu si de eco-
nomi in Sabiiu.

(2—4)